

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

«**Gömrük** nəzarətinin həyata keçirilməsi Qaydaları»nın təsdiq edilməsi haqqında

Qərar № 7

Bakı şəhəri, 18 yanvar 2013-cü il

«Azərbaycan Respublikası **Gömrük** Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2011-ci il 15 sentyabr tarixli 499 nömrəli](#) Fərmanının 1.1.11-ci yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

«**Gömrük** nəzarətinin həyata keçirilməsi Qaydaları» təsdiq edilsin (əlavə olunur).

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Artur RASI-ZADƏ

«Azərbaycan» qəzetində dərc edilmişdir (22 yanvar 2013-cü il, № 14)
(«VneshExpertService» LLC).

«Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu»nda dərc edilmişdir (31 yanvar 2013-cü il, № 1, maddə 68) («VneshExpertService» LLC).

Gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsi Qaydaları

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar Azərbaycan Respublikası **Gömrük** Məcəlləsinin (bundan sonra — **Gömrük** Məcəlləsi) 92.6.1-ci maddəsinə uyğun olaraq hazırlanmışdır və mal və nəqliyyat vasitələri üzərində **gömrük** nəzarətinin həyata keçirilməsi qaydalarını müəyyən edir.

1.2. Bu Qaydalar **gömrük** sərhəd buraxılış məntəqələrində və **gömrük** rəsmiləşdirilməsi yerlərində istehsal və ya kommərsiya məqsədləri üçün nəzərdə tutulan mallara və nəqliyyat vasitələrinə münasibətdə **gömrük** nəzarətinin həyata keçirilməsi ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1.3. Fiziki şəxslər tərəfindən istehsal, yaxud kommərsiya məqsədləri üçün nəzərdə tutulmayan mallar Azərbaycan Respublikasının **gömrük** sərhədindən (bundan sonra — **gömrük** sərhədi) güzəştli və sadələşdirilmiş qaydada keçirilir və bu mallara münasibətdə **gömrük** nəzarəti **Gömrük** Məcəlləsinə əsasən tənzimlənilir.

1.4. **Gömrük** nəzarəti **gömrük** qanunvericiliyinə riayət olunmasını təmin etmək məqsədi ilə **gömrük** orqanlarının həyata keçirdiyi tədbirlər toplusudur. Azərbaycan Respublikasının **gömrük** orqanları (bundan sonra — **gömrük** orqanları) tərəfindən **gömrük** nəzarətini həyata keçirmək üçün qanunvericiliklə müəyyən olunmuş forma, üsul və vasitələrdən istifadə edilir.

1.5. **Gömrük** nəzarətinin formaları **Gömrük** Məcəlləsinin 92.2-ci maddəsinə əsasən müəyyən edilir. **Gömrük** orqanlarının vəzifəli şəxsləri **gömrük** nəzarətinin müstəsna forması kimi şəxsi yoxlamaları **gömrük** idarəsinin və ya struktur bölməsinin rəhbərliyinin qərarı əsasında həyata keçirirlər.

1.6. Seçilmiş **gömrük** nəzarətinin formasının tətbiqi zamanı səmərəliliyi artırmaq üçün həyata keçirilən tədbirlər **gömrük** nəzarətinin üsullarını təşkil edir. **Gömrük** orqanlarının vəzifəli şəxsləri **gömrük** nəzarətini aşağıdakı üsullarla həyata keçirirlər:

1.6.1. **gömrük** təminatı vasitələrindən istifadə etməklə;

1.6.2. **gömrük** nəzarətinin həyata keçirilməsinə yardım üçün mütəxəssisləri və ekspertləri cəlb etməklə;

1.6.3. **gömrük** nəzarəti zonalarını yaratmaqla və qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər üsullarla.

1.7. **Gömrük** nəzarətinin həyata keçirilməsi zamanı **gömrük** orqanları aşağıdakı vasitələrdən istifadə edirlər:

1.7.1. texniki nəzarət vasitələrindən (detektorlar, rentgen aparatları, sürətçıxaran avadanlıqlar, mexaniki, elektrik, elektron cihazlar, **gömrük** nəzarəti üzrə müşayiət qurğuları, qlobal mövqetəyinetmə sistemi (GPS) və s.);

1.7.2. dəniz (çay) və hava gəmilərindən;

1.7.3. **gömrük** orqanlarının informasiya resurslarından;

1.7.4. xidməti itlərdən və **gömrük** nəzarətinin məqsədlərinə nail olmaq üçün siyahısı Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilmiş digər vasitələrdən.

2. **Gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsi üçün lazım olan sənədlərin siyahısı**

2.1. **Gömrük** nəzarətinin həyata keçirilməsi üçün aşağıdakı sənədlər tələb olunur:

2.1.1. nəqliyyat sənədləri;

2.1.2. mallar və nəqliyyat vasitələri barədə məlumatları özündə əks etdirən bəyannamə.

3. **Gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsi üçün lazım olan sənədlərin və məlumatların təqdim edilməsi**

3.1. **Gömrük** nəzarətinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə tələb olunan nəqliyyat sənədləri şəxslər tərəfindən **gömrük** orqanlarına təqdim edilir.

3.2. **Gömrük** nəzarətinin və **gömrük** rəsmiləşdirilməsinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə şəxslər tərəfindən **gömrük** prosedurlarının tələblərinə uyğun olaraq **gömrük** bəyannaməsi verilir.

3.3. **Gömrük** bəyannaməsində göstərilən məlumatlar üzrə **gömrük** orqanları tərəfindən tələb olunduğu hallarda şəxslər müvafiq təsdiqediciləri **gömrük** orqanına təqdim edirlər. **Gömrük** Məcəlləsinin 40.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, tələb olunan sənədləri təqdim edən şəxs onlarda göstərilən məlumatların düzgünlüyünə və tamlığına görə cavabdehdir.

3.4. **Gömrük** işi üzrə digər qanunvericilik aktları ilə **gömrük** orqanlarına təqdim olunması nəzərdə tutulmuş sənədlər, o cümlədən **gömrük** bəyannamələri elektron formada təqdim oluna bilər.

4. **Gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə dəniz (çay) və hava gəmilərindən istifadə**

4.1. Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisində (bundan sonra - gömrük ərazisi) gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsi zamanı gömrük orqanları sərəncamında olan dəniz (çay) gəmilərindən istifadə edə bilər. Dəniz (çay) gəmilərindən Azərbaycan Respublikasının daxili sularında və Xəzər dənizinin (gölünün) Azərbaycan Respublikasına mənsub olan bölməsində gömrük qanunvericiliyinə riayət olunmasını təmin etmək məqsədi ilə müşayiət və patrul məqsədləri üçün istifadə olunur. Gömrük orqanları sərəncamında olan dəniz (çay) gəmilərindən gömrük qanunvericiliyinin tələblərini pozan və gömrük ərazisini tərk edən dəniz (çay) gəmilərinin saxlanması, onların geri qaytarılması üçün istifadə edir.

4.2. Gömrük ərazisində gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsi zamanı gömrük orqanları sərəncamında olan hava gəmilərindən istifadə edə bilər. Hava gəmilərindən gömrük ərazisində gömrük qanunvericiliyinə riayət olunmasını təmin etmək məqsədi ilə patrul məqsədləri üçün istifadə edilir.

4.3. Gömrük orqanları gömrük qanunvericiliyinin pozulması hallarına əsaslı şübhə olduqda gömrük ərazisində olan dəniz (çay) və hava gəmilərinə gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsi üçün, digər orqanlara sərəncamlarında olan dəniz (çay) və hava gəmilərindən istifadə məqsədi ilə yardım üçün müraciət edə bilər.

5. Gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrində mallar və nəqliyyat vasitələri üzərində aparılan gömrük nəzarəti

5.1. Gömrük sərhədindən keçirilən (gömrük ərazisinə gətirilən və bu ərazidən aparılan, o cümlədən tranzit keçirilən) mallar və nəqliyyat vasitələri üzərində gömrük orqanları tərəfindən həyata keçirilən gömrük nəzarəti malların və nəqliyyat vasitələrinin keçirilmə xüsusiyyətindən asılı olaraq gömrük nəzarətinin asanlaşdırılması, tezləşdirilməsi, Azərbaycan Respublikasına gətirilməsi və Azərbaycan Respublikasından aparılması qadağan olunmuş malların buraxılmamasının təmin edilməsi işinə xidmət edir.

5.2. Gömrük ərazisinə gətirilən, həmçinin bu ərazidən aparılan mallar və nəqliyyat vasitələri üzərində gömrük orqanları tərəfindən həyata keçirilən gömrük nəzarətinin mərhələlərinin ardıcılığı bu Qaydalarla müəyyən edilir.

6. Gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrində mallar və nəqliyyat vasitələri üzərində aparılan gömrük nəzarətinin mərhələləri

6.1. Gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrində mallar və nəqliyyat vasitələri üzərində gömrük nəzarəti bir-birini tamamlayan üç əsas mərhələdə həyata keçirilir:

6.1.1. malları və nəqliyyat vasitələrini gömrük orqanına təqdim edən şəxs tərəfindən məlumatlandırma (bundan sonra - məlumatlandırma) və gömrük orqanları tərəfindən qeydiyyat (bundan sonra - qeydiyyat);

6.1.2. sənədli nəzarət;

6.1.3. çatdırılmaya nəzarət.

6.2. Məlumatlandırma və qeydiyyat mərhələsi malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük sərhədini keçərək gömrük ərazisinə faktiki daxil olduğu andan və ya gömrük ərazisini tərk etmək məqsədi ilə gömrük sərhəd buraxılış məntəqəsinə daxil olduğu andan başlanılır.

6.3. Məlumatlandırma və qeydiyyat mərhələsinə aid hərəkətlər aşağıdakılardır:

6.3.1. gömrük ərazisinə gələn (gömrük ərazisindən çıxan) nəqliyyat vasitələrinin bilavasitə gömrük sərhəd buraxılış məntəqəsinə daxil olmasına icazə verilməsi;

6.3.2. gömrük nəzarəti məqsədi ilə gömrük orqanlarına təqdim edilməsi tələb olunan, mallar və nəqliyyat vasitələri barədə məlumatları əks etdirən sənədlərin qəbul edilməsi;

6.3.3. nəqliyyat vasitələri üzərində gömrük baxışının keçirilməsi;

6.3.4. nəqliyyat vasitələri üzərində gömrük baxışının nəticəsi üzrə gömrük qaydalarının pozulması və ya digər risk halları müəyyən edildikdə, gömrük yoxlanılmasının aparılması;

6.3.5. şəxsi yoxlama aparıldıqda, bu barədə protokolun tərtib olunması;

6.3.6. mallara və nəqliyyat vasitələrinə dair məlumatların qeydiyyatının aparılması.

6.4. Mallara və nəqliyyat vasitələrinə gömrük baxışı, nəqliyyat vasitəsinin və ya onun yük hissəsinin açılmadan, eləcə də malların qablaşdırılması pozulmadan gömrük orqanının vəzifəli şəxsi tərəfindən malların və nəqliyyat vasitələrinin, plomb və digər eyniləşdirmə vasitələrinin, fiziki şəxslərə məxsus malların xarici vizual müayinəsinin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur.

6.5. Məlumatlandırma və qeydiyyat mərhələsinə aid edilən hərəkətlər ardıcıl və ya eyni vaxtda həyata keçirilir.

6.6. Nəqliyyat vasitələri gömrük nəzarəti zonasına faktiki daxil olmazdan əvvəl gömrük orqanlarında ilkin məlumatların qeydiyyatının aparılması məqsədi ilə fiziki və ya hüquqi şəxslər tərəfindən Gömrük Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş qaydada mallara və nəqliyyat vasitələrinə dair ilkin məlumatlar təqdim oluna bilər.

6.7. Sənədli nəzarət mərhələsinə aid edilən hərəkətlər aşağıdakılardır:

6.7.1. gömrük prosedurları əsasında gömrük qanunvericiliyinə riayət olunmasını təmin etmək məqsədi ilə nəzarət tədbirlərinin həyata keçirilməsi;

6.7.2. gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrindən keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin sənədlərinin, o cümlədən malların baytarlıq, fitosanitar və sanitariya nəzarəti məqsədi ilə sənədlərin, həmçinin Azərbaycan Respublikasının üzv olduğu beynəlxalq konvensiyalarla və müqavilələrlə müəyyən olunmuş sənədlərin yoxlanılmasının həyata keçirilməsi;

6.7.3. gömrük orqanlarına təqdim edilmiş malların və nəqliyyat vasitələrinin sənədlərdə göstərilən məlumatlarla uyğunluğunun müəyyən edilməsi;

6.7.4. yol vergilərinin hesablanması, icazə blanklarının verilməsi və onlara nəzarət;

6.7.5. ödənilməli olan gömrük ödənişlərinin alınmasının təmin edilməsi;

6.7.6. əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunması üzrə bu Qaydaların 8.7-ci və 9.3-cü bəndləri ilə müəyyən edilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsi;

6.7.7. gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə qanunvericiliklə müəyyən olunmuş digər tədbirlərin görülməsi.

6.8. Çatdırmaya nəzarət mərhələsi gömrük nəzarətində olan malların və nəqliyyat vasitələrinin, o cümlədən onlara dair sənədlərin gömrük ərazisində yerləşən göndərən gömrük orqanından təyinat gömrük orqanına çatdırılmasına nəzarəti əhatə edir və iki gömrük orqanı arasında daşınan mallar və nəqliyyat vasitələri üzərində gömrük nəzarətinin və gömrük rəsmiləşdirilməsinin həyata keçirilməsi qaydaları əsasında təşkil olunur.

6.9. Çatdırmaya nəzarət mərhələsinə aid edilən hərəkətlər aşağıdakılardır:

6.9.1. gömrük nəzarətindən keçən malların və nəqliyyat vasitələrinin digər gömrük orqanına çatdırılması üçün sənədləşdirmənin aparılması;

6.9.2. çatdırılma üzrə müəyyən olunmuş müddətlərə nəzarət edilməsi;

6.9.3. gömrük ərazisini tərk etmək məqsədi ilə gömrük nəzarəti zonasına daxil olan nəqliyyat vasitələrinin faktiki çıxışının təsdiq edilməsi.

6.10. Çatdırmaya nəzarət mərhələsində riskli hallar müəyyən olunduqda, gömrük nəzarətinin müvafiq formalarından istifadə etməklə, nəqliyyat vasitəsilə bağlı əlavə gömrük nəzarəti həyata keçirilir.

7. Gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrində mallar və nəqliyyat vasitələri üzərində gömrük nəzarətinin ardıcılığı

7.1. Malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük sərhədindən keçmə məqsədlərindən asılı olaraq gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrində gömrük nəzarəti mərhələləri daxilində gömrük hərəkətlərinin biri və ya bir neçəsi həyata keçirilir. Bu hərəkətlər avtomobil, dəmir yolu, hava və dəniz nəqliyyat növləri ilə gömrük sərhədindən keçirilmə xüsusiyyətləri əsasında bu Qaydaların müvafiq müddəaları ilə tənzimlənir.

7.2. Gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrinin fəaliyyət xüsusiyyətləri və infrastruktur imkanları nəzərə alınaraq, gömrük nəzarəti mərhələləri ardıcıl və ya eyni vaxtda həyata keçirilə bilər.

7.3. Gömrük nəzarəti mərhələsində gömrük hərəkətlərinin yerinə yetirilməsində bir və ya bir neçə gömrük əməkdaşı iştirak edə bilər.

8. Avtomobil buraxılış məntəqələrində gömrük nəzarətinin xüsusiyyətləri

8.1. Məlumatlandırma və qeydiyyat mərhələsində gömrük orqanı tərəfindən həyata keçirilən gömrük hərəkətləri malların və nəqliyyat vasitələrinin hərəkət istiqaməti (gömrük ərazisinə gəlmə və ya gömrük ərazisindən getmə) əsasında müəyyən olunur və aşağıdakıları əhatə edir:

8.1.1. gömrük ərazisinə gətirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük sərhədini keçdiyi andan gömrük nəzarətinə alınması;

8.1.2. gömrük orqanları tərəfindən malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük nəzarəti zonasında yerləşən gömrük baxışı yerinə çatdırılmasına icazə verilməsi;

8.1.3. malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük ərazisini tərk etməsi ilə bağlı gömrük hərəkətlərinin həyata keçirilməsi.

8.2. Gömrük təminatları olmayan nəqliyyat vasitələri üzərində risklər əsasında gömrük məqsədləri üçün gömrük baxışı və (və ya) gömrük yoxlaması aparılır.

8.3. Gömrük nəzarətinin formalarının tətbiqi tamamlandıqdan sonra daşıma sənədində nəzarəti həyata keçirən gömrük orqanının vəzifəli şəxsi tərəfindən zəruri qeydlər aparılır.

8.4. Gömrük nəzarətinin formalarının nəticəsi üzrə mallara və nəqliyyat vasitələrinə dair məlumatların qeydiyyatı üzrə hərəkətlərə başlanılır.

8.5. Mallara və nəqliyyat vasitələrinə dair məlumatların qeydiyyatı mal müşayiət sənədlərində göstərilən məlumatlar və (və ya) qısa idxal (ixrac) bəyannaməsinin məlumat göstəriciləri əsasında aparılır.

8.6. Malların və nəqliyyat vasitələrinin qeydiyyatı tamamlandıqdan sonra gömrük nəzarətinin növbəti mərhələsi olan sənədli nəzarət mərhələsinə başlanılır.

8.7. Sənədli nəzarət mərhələsinə aid edilən hərəkətlər aşağıdakıları əhatə edir:

8.7.1. gömrük sərhədindən keçirilmə məqsədlərini təsdiqləyən sənədlərin yoxlanılması (gömrük ərazisinə gəlmə, gömrük ərazisindən getmə, tranzit);

8.7.2. qeydiyyata alınmış mallara və nəqliyyat vasitələrinə dair məlumatların və sənədlərin yoxlanılması;

8.7.3. qadağa və məhdudiyətlərə, eləcə də malların idxal-ixracı ilə bağlı bütün tənzimlənmə qaydalarına riayət olunmasının yoxlanılması;

8.7.4. qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hallarda malların gömrük sərhədindən keçirilməsi üçün icazə sənədlərinin və ya məlumatların mövcudluğunun yoxlanılması;

8.7.5. qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hallarda sənədli nəzarəti həyata keçirən gömrük orqanının vəzifəli şəxsi tərəfindən malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük yoxlanılması (gömrük yoxlanılması sənədli nəzarəti həyata keçirən gömrük orqanının vəzifəli şəxsinin tapşırığına əsasən, sənədli nəzarət mərhələsində gömrük hərəkətlərini aparan gömrük orqanının digər vəzifəli şəxsi və ya məlumatlandırma və qeydiyyat mərhələsində gömrük hərəkətlərini aparan gömrük orqanının vəzifəli şəxsi tərəfindən həyata keçirilə bilər);

8.7.6. mallar beynəlxalq yük daşınması kitabçası istifadə edilməklə daşındıqda, onların «Beynəlxalq yük daşınması kitabçası tətbiq etməklə beynəlxalq yük daşımaları haqqında 1975-ci il tarixli Konvensiya»nın tələblərinə uyğunluğu əsasında beynəlxalq yük daşınması kitabçasının rəsmiləşdirilməsi.

8.8. Gömrük orqanlarına həvalə edilmiş beynəlxalq avtomobil daşımalarını tənzimləyən «icazə» blanklarının verilməsinə nəzarəti və bu sahədə qanunvericiliyin tələblərinə riayət olunmasını təmin etmək məqsədi ilə aşağıdakılar həyata keçirilir:

8.8.1. «icazə» blanklarının verilməsi və buna görə «Dövlət rüsumu haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş məbləğdə dövlət rüsumunun alınması;

8.8.2. yol vergilərinin hesablanması;

8.8.3. beynəlxalq avtomobil daşımalarına aid Azərbaycan Respublikası ilə hökumətlərarası sazişi olan xarici dövlətlərin yük və sərnişin avtomobil daşıyıcıları üçün giriş-çıxış və tranzit keçid hüququnu müəyyənləşdirən kvotaların və beynəlxalq icazələrin, həmçinin müntəzəm sərnişin daşımalarında qabaqcadan müəyyən edilmiş marşrut və hərəkət cədvəlinin yoxlanılaraq qeydə alınması.

8.9. Çatdırmaya nəzarət mərhələsində bu Qaydaların 6.9-cu bəndinə müvafiq olaraq aşağıdakılar həyata keçirilir:

8.9.1. göndərən gömrük orqanından təyinat gömrük orqanına, məlumatları qeydiyyata alınmış malların və nəqliyyat vasitələrinin və sənədlərin çatdırılmasına nəzarətin təmin edilməsi və müvafiq rəsmiləşdirilmənin aparılması;

8.9.2. çatdırılmaya nəzarət mərhələsi üzrə məlumatları qeydiyyata alınmış malların və nəqliyyat vasitələrinin müəyyən olunmuş müddətlərdə gömrük orqanına çatdırılmasının yoxlanılması;

8.9.3 çatdırılma müddətlərinə riayət olunmadığı hallarda axtarış tədbirlərinin həyata keçirilməsi üzrə məlumatlandırılmanın aparılması;

8.9.4. çatdırılmanın təsdiqlənməsi.

9. Dəmiryol buraxılış məntəqələrində gömrük nəzarətinin xüsusiyyətləri

9.1. Dəmiryol buraxılış məntəqələrində məlumatlandırma və qeydiyyat mərhələsində **gömrük** orqanı tərəfindən həyata keçirilən **gömrük** hərəkətləri malların və nəqliyyat vasitələrinin hərəkət istiqaməti (**gömrük** ərazisinə gəlmə və ya **gömrük** ərazisindən getmə) əsasında müəyyən olunur və aşağıdakıları əhatə edir:

9.1.1. beynəlxalq daşımaları həyata keçirən operatorlar tərəfindən qatarların ölkəyə daxil olduğu ana qədər **gömrük** ərazisinə gələn sərnişinlər barədə təqdim olunan məlumatların yoxlanılması və təhlillərin aparılması;

9.1.2. beynəlxalq daşımaları həyata keçirən operatorlar tərəfindən qatarların yola düşməsi anına qədər **gömrük** ərazisindən kənar əraziyə yola düşən sərnişinlər barədə təqdim edilmiş məlumatların yoxlanılması və təhlillərin aparılması;

9.1.3. dəmiryol qatarının və onlarda daşınan yüklərin **gömrük** sərhədini keçdiyi andan **gömrük** nəzarətinə alınması;

9.1.4. dəmiryol qatarı ilə daşınan mallara dair məlumatların qeydiyyatının aparılması;

9.1.5. dəmiryol qatarı üzərində **gömrük** baxışının aparılması.

9.2. Dəmiryol qatarının və onlarda daşınan mallara dair məlumatların qeydiyyatı mal müşayiət sənədlərində göstərilən məlumatlar və (və ya) qısa idxal (ixrac) bəyannaməsinin məlumat göstəriciləri əsasında aparılır.

9.3. Sənədli nəzarət mərhələsinə aid edilən hərəkətlər aşağıdakıları əhatə edir:

9.3.1. dəmiryol qatarının və onlarda daşınan malların **gömrük** sərhədindən keçirilməsi ilə bağlı qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş sənədlərin faktiki təqdim edilməsinin yoxlanılması;

9.3.2. **gömrük** sərhədindən keçirilmə məqsədlərini təsdiqləyən sənədlərin yoxlanılması (**gömrük** ərazisinə gəlmə, **gömrük** ərazisindən getmə, tranzit);

9.3.3. məlumatları qeydiyyata alınmış dəmiryol qatarı və onlarda daşınan mallara dair məlumatların və sənədlərin yoxlanılması;

9.3.4. qadağa və məhdudiyətlərə, eləcə də malların idxal-ixracı ilə bağlı bütün tənzimlənmə qaydalarına riayət olunmasının yoxlanılması;

9.3.5. qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hallarda malların **gömrük** sərhədindən keçirilməsi üçün icazə sənədlərinin və ya məlumatların mövcudluğunun yoxlanılması;

9.3.6. qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hallarda sənədli nəzarəti həyata keçirən **gömrük** orqanının vəzifəli şəxsi tərəfindən dəmiryol qatarının və onlarda daşınan malların **gömrük** yoxlanılması (**gömrük** yoxlanılması sənədli nəzarəti həyata keçirən **gömrük** orqanının vəzifəli şəxsinin tapşırığına əsasən, sənədli nəzarət mərhələsində **gömrük** hərəkətlərini aparən **gömrük** orqanının digər vəzifəli şəxsi və ya

məlumatlandırma və qeydiyyat mərhələsində gömrük hərəkətlərini aparan gömrük orqanının vəzifəli şəxsi tərəfindən həyata keçirilə bilər).

9.4. Aparılan hərəkətlərin nəticəsi üzrə mal müşayiət sənədində gömrük orqanının qeydləri aparılır.

9.5. Çatdırmaya nəzarət mərhələsində bu Qaydaların 6.9-cu bəndində müəyyən olunmuş hərəkətlər həyata keçirilir.

10. Beynəlxalq hava və dəniz limanlarında gömrük nəzarəti

10.1. Hava və dəniz nəqliyyatı və onlarda daşınan mallara dair məlumatların qeydiyyatı mal müşayiət sənədlərində göstərilən məlumatlar və (və ya) qısa idxal (ixrac) bəyannaməsinin məlumat göstəriciləri əsasında aparılır.

10.2. Hava və dəniz nəqliyyatı ilə daşınan mallar üzərində «Məlumatlandırma və qeydiyyat», «Sənədli nəzarət» və «Çatdırmaya nəzarət» mərhələlərinə aid edilən gömrük hərəkətləri bu Qaydaların 6-cı hissəsinə uyğun olaraq həyata keçirilir.

11. Gömrük rəsmiləşdirilməsi yerlərində gömrük nəzarəti

11.1. Gömrük rəsmiləşdirilməsi yerlərində malların və nəqliyyat vasitələrinin yerləşdirildiyi müvafiq gömrük prosedurunun tələblərinə riayət olunmasını təmin etmək məqsədi ilə gömrük nəzarəti həyata keçirilir. Gömrük rəsmiləşdirilməsi yerlərində gömrük nəzarəti mərhələlərinə aşağıdakılar aid edilir:

11.1.1. gömrük bəyannamələrinin qeydiyyatı və uçotu;

11.1.2. seçilmiş gömrük prosedurunun tələblərinə riayət edilməsinə nəzarət;

11.1.3. xarici iqtisadi fəaliyyətin mal nomenklaturasına uyğun olaraq malların kodunun və mənşə ölkəsinin müəyyənlişdirilməsinin düzgünlüyünə, məhdudiyət və qadağalar üzrə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş tələblərə riayət edilməsinə nəzarət;

11.1.4. valyuta nəzarəti və gömrük dəyərinin müəyyən edilməsinə nəzarət;

11.1.5. gömrük ödənişlərinə nəzarət;

11.1.6. gömrük baxışı;

11.1.7. gömrük bəyannamələrinin Gömrük Məcəlləsinin 151-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş şərtlərə uyğunluğunun yoxlanılması və təsdiqi.